

Hygienrutiner vid misstänkt eller konstaterad covid-19 inom hemtjänst och hemsjukvård

Bakgrund

I slutet av 2019 upptäcktes ett nytt coronavirus som kan smitta människor. Sjukdomen som det nya viruset orsakar kallas covid-19.

Smittvägar

Covid-19 smittar från person till person genom dropp- och kontaktsmitta, det vill säga via droppar och sekret från luftvägarna som sprids när någon hostar eller nyser, samt vid nära kontakt mellan personer. Även indirekt kontaktsmitta förekommer, d.v.s. spridning via droppar som landat på ytor eller föremål i närheten av personer som är infekterade med covid-19. Inkubationstiden är 2–14 dygn, oftast 2-5 dygn.

Symtom

Feber, torrhosta, trötthet, hosta och/eller andningsproblem, snuva och muskelvärk. Halsont och huvudvärk, allmän sjukdomskänsla och magtarmbesvär (kräkning, buksmärta, diarré) förekommer också. Lindriga symtom är vanliga.

Kunder med symtom

Kunder med symtom bör undvika att träffa andra människor i samhället. Antalet personal runt brukaren bör begränsas. Personen bör vara i hemmet ytterligare två dygn efter symtomfrihet. Om torrhosta kvarstår efter 48 timmar av övrig symtomfrihet kan kunden bedömas som smittfri om det då gått minst 7 dagar sedan symtomdebut. Ansvarig läkare konsulteras enligt verksamhetens rutiner.

Personal med symtom

Vård- och omsorgspersonal med symtom på möjlig covid-19 ska inte gå till arbetet utan sjukskriva sig under den akuta sjukdomsperioden samt ytterligare två dygn efter symtomfrihet. Om torrhosta kvarstår efter 48 timmar av övrig symtomfrihet kan personalen bedömas som smittfri om det då gått minst 7 dagar sedan symtomdebut.

Basala hygienrutiner och rekommenderad personlig skyddsutrustning

Basala hygienrutiner utgör grunden för att begränsa smittöverföring. Risken för dropp- och kontaktsmitta minimeras genom basala hygienrutiner, korrekt använd skyddsutrustning, rengöring och desinfektion samt rutiner för hantering av tvätt och avfall.

Vid vårdmoment med mer än 1 meters avstånd från brukaren

Exempelvis att bära in/ut matbricka, vid samtal, läkarrond utan undersökning, används inte handskar, munskydd, visir eller plastförkläde. Det är då mycket viktigt att inte beröra något i rummet med arbetsdräkten. Handdesinfektion utförs före och efter besök i vådrummet.

Vid vårdmoment inom 1 meters avstånd från brukaren

Följande personlig skyddsutrustning används mot skydd mot droppar/stänk:

- Visir som täcker hela ansiktet (ögon, näsa, mun) är i regel tillräckligt.
- Som ett alternativ kan ögon, näsa, mun täckas med skyddsglasögon och vätsketätt munskydd klass IIR.
- Om visir vid riskbedömning inte bedöms helt skydda mot stänk mot munnen kombineras det med munskydd. Det kan gälla vid vissa omvårdningsmoment.
- Skyddshandskar.
- Plastförkläde av engångstyp (bedöm behov av långärmat plastförkläde/rock utifrån risk för stor mängd förorening av kroppsvätskor). Om plastförkläde av engångstyp utan ärm använts desinfekteras även exponerade delar av armarna, även ovanför armbågar. I andra hand utförs tvättning med tvål och vatten.

Skyddsglasögon och visir (även engångs) kan vid brist desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel och återanvändas. Munskyddet är engångs och ska kastas efter användning.

Skyddsutrustning vid vårdmoment som innebär risk för aerosolbildning

Exempel på sådana arbetsmoment är t.ex. sugning av luftvägar och trachestomivård. När procedur, som innebär en risk att smittsam aerosol bildas, används:

- Andningsskydd FFP2 eller FFP3 alternativt andningsmask
- Visir som täcker hela ansiktet (ögon, näsa, mun)
- Skyddshandskar
- Långärmat plastförkläde av engångstyp

Andningsskyddet är engångs och ska kastas efter användning.

Utrustning som personalen behöver ha tillgång till

- Alkoholbaserad handdesinfektionsmedel
- Flytande tvål
- Pappershandduk/torkpapper
- Plastförkläde (bedöm behov av långärmat plastförkläde utifrån risk för stor mängd föroreningar av kroppsvätskor)
- Skyddshandskar
- Stänkskydd
- Ytdesinfektionsmedel

Avklädning skyddsutrustning, se bilaga

I de fall någon personlig skyddsutrustning utöver vanlig klädsel använts sker avklädningen på följande sätt:

- Börja med att ta av handskarna – utför handdesinfektion.
- Ta av plastförkläde av engångstyp alternativt långärmat plastförkläde/rock – utför handdesinfektion. Om plastförkläde av engångstyp utan ärm använts desinfekteras även exponerade delar av armarna, även ovanför armbågar.
- Ta av visir alternativt skyddsglasögon – utför handdesinfektion.
- Ta av munskydd/andningsskydd – utför handdesinfektion.

Kundens handhygien

Uppmana samtliga kunder att tvätta händerna ofta. De som inte klarar av att sköta sin handhygien bör få hjälp av personalen. Instruera att hosta och nysa i engångspapper för att minska mängden droppar i luften och på ytor. Använt papper läggs i plastpåse.

Städning

Sedvanlig städning. Torka omgående upp spill av kroppsvätskor. Använd rengöringsmedel och vatten alternativt ytdesinfektionsmedel. Golv rengörs med rengöringsmedel. Den mekaniska bearbetningen av ytan är mycket betydelsefull. Tvätta moppar/torkdukar i 90° C.

Tvätt

Tvätt från insjuknad kund tvättas separat om möjligt vid 60° C. Tvätt som skickas till tvätterier skickas enligt tvätteriets lokala anvisning. Använd skyddshandskar och engångsplastförkläde vid hantering av smutsig tvätt. Smutstvätt läggs i tvättsäck/korg som försluts på rummet. Ta om möjligt hand om förorenad tvätt direkt, undvik sortering vid senare tillfälle.

Tänk på att desinfektera tagytor som luckan till tvättmaskinen, tvättmedelsfack etc. efter avslutat arbete.

Avfall

Hanteras på sedvanligt sätt.

Väska/ryggsäck

Om personalen tar med skyddsutrustning, omlägningsmaterial etc. i väska/ryggsäck ska den vara avtorkbar med ytdesinfektionsmedel och/eller tvättbar i 60° C. Smutsiga eller handskbeklädda händer får aldrig stoppas ned i väskan/ryggsäcken. Använda flergångsprodukter transporteras utanför väskan för att sedan rengöras/desinfekteras på arbetsplatsen.

Undersökning/behandling, inläggning på sjukhus, ambulanstransport

Informera personal på mottagande enhet och vid beställning av ambulans om att kunden har misstänkt eller bekräftad covid-19.